

Beste lezer,

Vandaag fietste in met 100 brieven door Utrecht.
Eén daarvan is nu bij u.
Dit is een poging om de herdenking van vandaag
kracht bij te zetten.

Mijn naam is Kyra van den Brink.
Ik ben 18 jaar oud en heb een liefde voor theater
en ben altijd al geïnteresseerd geweest in
gebeurtenissen uit de oorlog. Op de middelbare
school vond ik het interessant om tijdens de
geschiedenisles te weten te komen wat
de oorlog inhield en wat er gebeurde. Ik leerde bijvoorbeeld over de Holocaust en over de
Hongerwinter. Ik kan mij niet voorstellen hoe het is om in die tijd geleefd te hebben. Ik wilde
meer weten over de verhalen, de gebeurtenissen en de gedachtes van mensen die dit van dichtbij
meemaakten. Vandaar dat ik mee doe aan dit project.

Een belangrijk onderdeel van dit project is het contact met ouderen die de oorlog hebben meegemaakt.
Het plan was dat we op één middag de ouderen face to face vragen gingen stellen. Echter was dit
niet mogelijk vanwege de coronamaatregelen. Hierdoor moesten we improviseren en een nieuwe
manier bedenken om vragen te stellen. Uiteindelijk zijn er vijf ouderen geïnterviewd door met ze te
bellen, te skypen, te mailen of door ze een brief te schrijven. Dit heeft een aantal mooie verhalen
opgeleverd.

Ik vind het belangrijk dat er stil wordt gestaan bij de oorlog. En dat we elk jaar opnieuw denken aan
die verschrikkelijke tijd, die de oudere generatie in Nederland zich nog weet te herinneren. Mensen
hebben gevochten, zijn gestorven voor hun vaderland en hoopten op vrijheid. Wij kunnen nu al 75 jaar
in vrijheid leven.

Elk jaar op 4 mei herdenken we de slachtoffers, die deze vrijheid niet hebben kunnen meemaken. We
denken aan de familie en naasten van deze mensen. We denken aan gebeurtenissen die ze hebben
meegemaakt. We denken terug aan de oorlog.

Samen zorgen we ervoor dat de oorlog niet vergeten wordt. Met deze brief hoop ik een bijdrage te
leveren aan dat "niet vergeten".

Een poging te herdenken.

Met vriendelijke groet,
Kyra van den Brink

Elga Klein Kranenburg

Dit eerste verhaal gaat over mevrouw Klein Kranenburg. Zij is geboren in 1939 en woonde destijds in Utrecht. Toen de oorlog uitbrak, was zij nog een baby. Haar eerste herinneringen gaan over de Hongerwinter. Zij ging samen met haar ouders wonen bij de buren. Kolen en hout waren schaars dus het was efficiënter om maar één kachel te gebruiken. Elga haar vader en buurman werden opgeroepen om getransporteerd te worden naar Duitsland om daar te werken. Ze deden het tegenovergestelde. Ze wilden hun gezin niet achterlaten, dus hadden ze zich niet gemeld. Ze doken onder de grond in het lege huis waar Elga eerst woonde als er razzia's gehouden werden. Wanneer de Duitsers dan aan de deur kwamen, moest Elga zeggen: "Pappa, ist in Deutschland". Dit vond ze erg raar, omdat ze wist dat haar vader onder de grond zat in het andere huis.

In het huis waar ze woonde, was er weinig te eten. Haar moeder maakte af en toe een koude fietstocht naar de Achterhoek, waar ze boerenfamilie hadden. Hier hadden ze nog voldoende eten. Met wat geluk kwam ze terug met eten, maar soms werd het etenswaar afgepakt door de Duitse militairen, die zelf ook honger hadden. Een enkele keer kon je terecht bij de zogenaamde gaarkeukens. Hier kreeg je dan een waterig kopje soep. Hier moest je alleen wel voor in een lange rij in de kou staan.

Het ergste vond Elga de angst. Er waren al een aantal steden gebombardeerd en regelmatig vlogen er Duitse vliegtuigen boven haar huis. Een geluid wat ze nooit meer kan vergeten. Met pannen op haar hoofd gingen ze onder de tafel zitten en wachtten ze tot het voorbij was.

Oeke Kruythof

Mevrouw Oeke Kruythof is geboren in 1938 en woonde destijds in Hoograven. Tijdens de Hongerwinter werd zij ondergebracht bij een boer en boerin op een boerderij in Lopik, omdat er voor haar thuis te weinig te eten was. Alleen had ze het hier niet naar haar zin. De boerin was niet zo aardig en erg streng, maar ze moest op de boerderij blijven. Toen mevrouw Oeke ongeveer 50 jaar was, begon ze met het schrijven van gedichten, onder andere over haar tijd in de oorlog. Zo ook een gedicht over haar tijd op de boerderij. Dit gedicht gaat over haar vader die haar kwam bezoeken op de boerderij en over hoe ze zich toen voelde.

Mevrouw Oeke gaf ook aan dat haar moeder na de oorlog tegen haar bleef zeggen dat ze haar bord leeg moest eten en dat er geen eten weggegooid mocht worden.

Hongerwinter 1944-1945

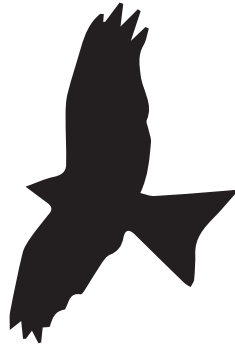
Met de honger in zijn lijf
trapte hij door 't vlakke land
zijn fiets reed op massieve banden –
langs de eindeloze weg zocht hij
de ogen van zijn dochtertje
dat door de honger uit zijn huis
was weggezonden naar
een boer in 't polderland
waar men haar te eten gaf
zonder glimlach of een lach

en het meisje zat bij hem op schoot
en hij speelde met haar vlechten
en ze zei:
“ze zijn hier goed voor mij
heel goed voor mij”

haar hoofdje knikte dapper verticaal het ja
terwijl van binnen alles huilde om
de heimwee van het nee
waar de honger vals om lachte

als kind doorleef je soms in een moment
alle uren van je leven samen

Oeke Kruythof

Jan de Vries

Jan de Vries is op dit moment 86 jaar. Jan realiseerde zich dat er oorlog was toen de Duisters zijn woonplaats binnenkwamen. Dat zorgde bij zijn familie voor veel opwinding. Zijn moeder was erg vaderlandslievend en oranjegetrouw. En ze was er dus niet van gediend dat de Duitse militairen haar woonplaats binnenkwamen. Jan weet nog goed dat zijn moeder naar de overkant van de straat toe wilde rennen om ze tegen te houden. Zijn vader was verstandig en pakte haar stevig vast om te zorgen dat ze niet wegrende.

Tijdens de Hongerwinter woonden twee neefjes van Jan bij hem in huis. Hiervoor hadden ze alleen geen bonkaarten, waardoor ze zonder eten kwamen te zitten. Toen zijn ze vertrokken naar Friesland, waar de oom en tante van Jan woonden. De reis hiernaartoe was erg lastig, omdat er geen treinen reden. Jan zijn vader werkte bij de PTT die ervoor zorgde dat Jan achterop een open vrachtwagen mee naar Friesland kon. Het was koud dus hij was stevig aangekleed. Hij had zijn schaatsjes om zijn nek, omdat hij wist dat hij in Friesland kon schaatsen. Eenmaal in Friesland aangekomen, kreeg Jan van zijn tante een heerlijke dikke vette pannenkoek, omdat hij er broodmager uitzag. Met als gevolg dat Jan twee weken ziek was. Hij was helemaal niet gewend om een dikke pannenkoek te eten, omdat hij in tijden niet zo gegeten had. Omdat het vechten zich vooral afspeelde in het Zuiden, had Jan de tijd om rustig op te knappen.

Lida Kooter

Dit verhaal gaat over Lida Kooter. Zij was bij de bevrijding bijna 5 jaar en woonde tijdens de oorlog in Utrecht. Ze woonde in een huis op de hoek van twee straten. Ze weet nog dat er tijdens de oorlog meerdere razzia's plaatsvonden. Haar vader en bovenbuurman zaten in de leeftijd die werden geacht om in Duitsland te werken in de industrie. Op een dag waren er twee razzia's in de straten die grensde aan het huis van de ouders van mevrouw Kooter. De poging van haar vader en de bovenbuurman om te vluchten mislukte. Ze werden opgepakt en afgevoerd naar het Janskerkhof. Gelukkig wist een mevrouw in de straat een briefje van de dokter te krijgen waarop stond dat ze een besmettelijke ziekte hadden. Omdat de Duisters erg bang waren voor besmettelijke ziektes, werden de mannen vrijgelaten. Ze gingen ook weleens onderduiken onder de grond bij andere mensen uit de straat. Mevrouw Kooter weet nog dat ze als kind, toen de Duiste militairen langskwamen, een keer heeft gezegd dat ze haar vader toch niet konden vinden, omdat hij onder de grond zat. Gelukkig konden ze het niet verstaan. Maar haar ouders waren wel erg boos op haar.